

SPAEDS

Spravodaj Slovenskej pedagogickej spoločnosti pri SAV

Ročník V. 2009, č.16 SPaS pri SAV, Nám. J.
Herdu 2, 91701 Trnava

Príhovor predsedu

Na našej webovskej stránke www.spaeds.org nájdete pozvánku na naše VZ a pravidelnú vedeckú konferenciu, ktorú pripravujeme spoločne s Katedrou pedagogiky FF UCM v Trnave.

Plenárne rokovania konferencií koncipujeme ako príležitosť odpútať sa od snahy nastolovať a riešiť závažné spoločenské problémy výchovy a vzdelávania v našej spoločnosti. Sústreďujeme sa skôr na pravidelnú rozpravu zástupcov rozličných pedagogických pracovísk o pripravenosti pedagogického výskumu analyzovať novovznikajúce problémy v oblasti výchovy a vzdelávania na štandardnej úrovni.

Jej koncepcia istým spôsobom vyzýva k zamysleniu sa nad rozvojom pedagogických vied a umožňuje reflexiu pedagogického výskumu po roku 1989.

Naším členom predkladáme v roku 2010 možnosť prihlásiť sa na svoje prezentácie do sekcií podľa svojej tematicko-výskumnej orientácie. Kontaktujte koordinátorov-moderátorov.

Okrem tradičných sekcií, ktoré pôsobia pri SpaS pri SAV už niekoľko rokov vzniká tak súčasne možnosť, aby záujemcovia o spoluprácu s kolegami rozvinuli nové okruhy pedagogického výskumu.

S potešením konštatujeme, že VZ bude môcť rokovať o schválení novej sekcie pre vysokoškolskú pedagogiku.

Prof.L.Macháček, predseda SpaS pri SAV

Výročná vedecká konferencia SpaS pri SAV na
tému:

Pedagogická veda a školská prax v historickom kontexte

Termín: 28.1.2010

Miesto: UCM v Trnave

Program

8.00 – 9.00 Prezentácia.

9.15 Otvorenie a príhovory hostí.

9.30 – 12.00 Hlavné referáty s diskusiou.

Subkultúry pedagogického a andragogického výskumu.

Prof.PhDr.Štefan Švec,CSc.

Slovenská škola a pedagogika 20.storočia

Prof. PhDr. Jozef Pšenák, CSc.

Dejiny pedagogiky: jej cesty a perspektívy

PhDr.Libor Bernát, CSc.

12.00 – 13.00

Valné zhromaždenie Slovenskej pedagogickej spoločnosti pri SAV

12.00 – 13.30 Obedňajšia prestávka.

14.00 – 16.30

Sekcia 1- Metodológia pedagogického
výskumu

Moderuje: Prof. PhDr. Peter Gavora, CSc

Sekcia 2 - Teória vyučovania-didaktika

Moderuje: Prof. PhDr. Erich Petlák, CSc.

Sekcia 3. – Dejiny pedagogiky a školstva

Moderuje: PhDr. Vladimír Michalička, CSc

Sekcia 4 - Teória výchovy

Moderuje: Doc. PaedDr. Ján Danek, CSc.

Sekcia 5 – Andragogika

Moderuje: PhDr. Ivana Pirohová, CSc.

Sekcia 6. – Porovnávací aplikovaný výskum

Moderuje: PhDr. Paulína Koršňáková, PhD

Sekcia 7 Sociálna pedagogika

Moderuje: Doc. PhDr. Zlatica Bakošová, CSc.-

17.00 Záver konferencie.

ANOTÁCIE REFERÁTOV

Subkultúry pedagogického a andragogického výskumu

Štefan Švec, emeritný profesor Univerzity Komenského, Katedra pedagogiky FiF UK, Gondova 2, 818 01 Bratislava

„Veda“ (o výchove-edukácii) a (edukologický) „výskum“. Prax uplatňovania pojmu „kultúra“. Zložky sociálnoorganizačnej kultúry. Sorty paradigmatickej kultúry vied o výchove. Štandardy jej troch organizačných foriem. Formy objektívneho, platného a spoľahlivého zdokonaľovania praxe (jeho výskum a vývoj, akčné skúmanie, iné). Cieľový program školy a inovačný cyklus. Potreby pedagogického a andragogického výskumu a vývoja.

Slovenská škola a pedagogika 20. storočia

*Univ.prof. Jozef Pšenák
Katolícka Univerzita v Ružomberku*

Periodizácia vývoja slovenského školstva a pedagogiky: 1901-1918, 1918-1939, 1939-1945, 1945-2000. Pramene a literatúra, orálna história.

1. Slovensko bolo dlhé stáročia súčasťou Uhorského kráľovstva. Slovenská národno-politická reprezentácia od polovice 19. storočia sa usilovala vo svojich programoch a koncepciách o jeho vyčlenenie ako samostatného administratívneho, resp. etnického celku. Školská politika maďarských vládnicich tried voči nemaďarským národom Uhorska viedla k ich asimilácii a k vytvoreniu národného štátu Maďarov.

2. 1918-1938 ... vznik prvej Československej republiky – záchrana slovenského školstva. Kľúčová úloha poslovenčenie školstva na Slovensku a vybudovanie celej školskej sústavy slovenského školstva. Pozitívny posun v spracovaní tematiky znamená práca Historického ústavu Slovenskej akadémie vied Slovensko v Československu (1918-1939) , editori M. Zemko-V. Bystrický a výskum posunuli ďalej moji doktorandi Igor

Marks v práci *Osobnosť Antona Štefánka* v kontexte zrodu a vývinu moderného školstva po vzniku Československej republiky (2007) a Jarmila Zacharová v práci *Českí učitelia na Slovensku v rokoch 1918-1938* (2009).

3. 1939-1945. V hitlerovej koncepcii sa ukázalo ako najvhodnejšie riešenie urobiť zo Slovenska samostatný štát úplne podriadený nacistickému Nemecku. Základnými atribútmi školskej politiky Slovenskej republiky bol jej kresťanský a národný charakter.

4. 1945-2000, osobitne vymedziť obdobie 1945-1948, nielen ako obdobie boja o štátnu a jednotnú školu (O. Pavlík), ale aj likvidácie neštátneho školstva na Slovensku (Československu). Obdobie 1948-1989 je poznačené peripetiami politického, hospodárskeho a kultúrneho vývoja v Československej republike, od r. 1960 v ČSSR. Magnou chartou štátnej politiky štátu a komunistickej strany sa stala štátna a jednotná škola. Koniec 80-tych rokov 20. storočia priniesol rozpad bipolárne rozdeleného sveta. V krajinách strednej a východnej Európy sa rozhodli pre alternatívu demokratického pluralitného rozvoja západoeurópskeho typu s trhovou ekonomikou. Toto kritické rozhodnutie urobilo aj Slovensko najskôr v štátnom zväzku ČSFR a neskôr ako samostatný a suverénny štát. Transformácia ekonomiky sa bezprostredne dotýka aj školstva, ktoré bolo podrobené tvrdej a ostrej kritike. Reformné úsilie v oblasti školstva: Duch školy, Konštantín, Milénium. Reformný proces sa dotýka celej školskej sústavy.

Slovenská pedagogika po r. 1945. – vyvíja sa v kontexte politických zmien o obnovení Československej republiky. Československá pedagogika sa orientovala jednoznačne na sovietsku pedagogiku. Inštitucionálny rozvoj slovenskej pedagogiky. Otvorenou otázkou je hodnotenie stúpcov a renomovaných predstaviteľov marxistickej pedagogiky, teórie výchovy, komunistickej výchovy a hodnotenie prác žijúcich osobností.

Dejiny pedagogiky: jej cesty a perspektívy

PhDr. Libor Bernát, CSc.

Sekcia dejín pedagogiky a školsťva SPaS

V prvej časti príspevku sa zaoberá autor určením dejín pedagogiky a školstva, jej významu, analyzuje rozdielnosť kategoriálneho aparátu histórie a metód histórie a pedagogiky. V druhej časti sa venuje otázke vývoja predmetu a jeho problémom v kontexte s historickým bádáním. Otvorenou otázkou zostáva paradigma. Záver príspevku tvoria úlohy, ktoré spočívajú v kvalitnom a detailnom historiografickom spracovaní dejín školstva a pedagogiky, inštitucionálnom usporiadaní výskumných pracovísk, tvorbe nosných projektov a nakoniec v rozšírení bádateľskej základne.

NÁVRH NA ZALOŽENIE SEKcie VYSOKOŠKOLSKej PEDAGOGIKY SPAS PRI SAV

V súčasnosti už vysoké školy a univerzity v Slovenskej republike poznajú výsledky komplexnej akreditácie. Akreditačná komisia SR hodnotila kvalitu vysokých škôl a univerzít systémom kritérií, ktoré z mnohých hľadísk poukazujú na schopnosť univerzity či vysokej školy pripravovať kvalifikovaných odborníkov pre spoločnosť. Priestorové vybavenie, knižnice, materiálno-technické zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu, vedecko-výskumná činnosť, publikačná činnosť sú síce dôležitými ukazovateľmi, ale výsledky práce univerzít a vysokých škôl sú vo veľkej miere závislé od ich učiteľov. Výchovno-vzdelávacia a vedecko-výskumná činnosť spolu s morálnym profilom vysokoškolského učiteľa sa odzrkadľuje v osobnosti vysokoškolských študentov. Vysokoškolský učiteľ sprostredkováva študentom nové poznatky a vedie ich k osvojovaniu si nových vedomostí, rozvíja ich kompetencie vychádzajúce z profilu absolventa nevyhnutné pre výkon budúceho povolania a aktívny osobný život. Tento proces sa realizuje

v jednotlivých formách vysokoškolskej práce prostredníctvom pedagogickej činnosti. Je teda samozrejmé konštatovať, že ak má byť učiteľ úspešný, musí poznať náplň svojej pedagogickej činnosti a metódy práce, ktoré zabezpečia jej kvalitnú a efektívnu realizáciu.

Všetky oblasti pedagogickej činnosti vysokoškolského učiteľa, medzi ktoré radíme vzdelávaciu činnosť, výchovné pôsobenie, metodicko-didaktickú činnosť a vedecko-výskumnú činnosť sa realizujú jednotne. Iba prostredníctvom neustáleho sebazvedávania môže vysokoškolský učiteľ realizovať kvalitne pedagogickú činnosť a zabezpečovať celkový rozvoj osobnosti svojich študentov. Preto vyvstáva do popredia otázka pedagogicko-psychologického vzdelávania vysokoškolských učiteľov. Učiteľ na nižšom stupni vzdelávania má zákon predpísanú povinnosť pedagogickej spôsobilosti, bez ktorej nemôže vykonávať svoje povolanie. Pedagogická spôsobilosť učiteľa vysokej školy je však ponechaná iba na jeho záujme a aktivite. I. Turek v jednej zo svojich prác píše, že „pre kvalitu vyučovania na vysokej škole je rozhodujúca osobnosť vysokoškolského učiteľa. Aj učiteľ na vysokej škole je najprv učiteľom a až potom vedcom. Preto každý vysokoškolský učiteľ by mal mať aj pedagogickú kvalifikáciu a mal by sa v oblasti vysokoškolskej pedagogiky ďalej vzdelávať a zdokonaľovať“.

Často krát i zo študentských hodnotení učiteľovej práce vyplýva, že študenti uznávajú svojho učiteľa ako vedeckú kapacitu, majú ho radi ako človeka, no nerozumejú jeho prednáškam či skriptá študujú so slovníkom cudzích slov. Cieľom upozornenia nie je znižovanie kvality vedeckého vyjadrovania učiteľa na prednáškach, skôr poukazuje na spôsob prezentácie informácií študentom, prostredníctvom ktorého vysokoškolský učiteľ realizuje transfer výsledkov a nových teórií z vlastnej vedecko-výskumnej činnosti do vyučovacieho procesu. V praxi výchovno-vzdelávacieho procesu by sme našli i viacero

negatív, ktoré upozorňujú na potrebu znalosti vysokoškolskej pedagogiky.

Vysokoškolská pedagogika sa zaoberá podstatou a zákonitosťami výchovy a vzdelávania na vysokých školách. Na Slovensku sa začala kreovať v 60-tych rokoch minulého storočia. Jej vznik a rozvoj bol podnietený praktickou potrebou pripravovať vysokoškolských študentov pre život a prax v spoločnosti ako vysokokvalifikovaných odborníkov. Hlavnou požiadavkou vzniku bola práve potreba skvalitňovania a zefektívňovania výchovno-vzdelávacieho procesu vysokých škôl a jeho výsledkov. V súčasnosti sa k tejto stále aktuálnej požiadavke pripája aj zmena doby prejavujúca sa explóziou informácií, rozšírením množstva zdrojov informácií, negatívnymi vplyvy konzumného a materialistického životného štýlu mladých ľudí a požiadavkou študentov na širší rozsah uplatnenia študijného programu vo viacerých profesiách.

Konkrétne výstupy práce sekcie vysokoškolskej pedagogiky:

1. *Vedecké stretnutia* – sekcia by pokračovala v tradícii organizovania medzinárodných vedeckých seminárov, ktorú založila katedra pedagogiky FF UCM v Trnave. Každoročne od roku 2001 organizuje katedra pedagogiky medzinárodné vedecké seminára zaoberajúce sa otázkami vysokoškolskej pedagogiky. Výsledky vedeckých seminárov by boli vždy publikované v konferenčných zborníkoch a odporúčania pre teóriu a prax adresované i predstaviteľom MŠ SR. Taktiež by sekcia organizovala pravidelnú internetovú konferenciu pod názvom Quo vadis vysokoškolská pedagogika?
2. *Publikácie* – sekcia by každoročne pripravovala vedeckú monotematickú monografiu, ktorá by sa zaoberala zvoleným problémom z oblasti vysokoškolskej pedagogiky. Rovnako by pripravovala do tlače i monografie slúžiace

ako rukoväť práce vysokoškolského učiteľa.

3. *Kurzy pedagogicko-psychologického vzdelávania vysokoškolských učiteľov* – sekcia by organizovala kurzy vysokoškolskej pedagogiky pre učiteľov. Vzdelávanie by prebiehalo formou workshopov a prostredníctvom interaktívnych metód vyžadujúcich aktivitu zo strany účastníkov vzdelávania. Obsah a náplň jednotlivých stretnutí by okrem základných poznatkov vysokoškolskej pedagogiky, tvorili i nové metódy práce s informačnými technológiami a novými didaktickými prostriedkami, spracovávanie študijnej literatúry, vytváranie pozitívnej interakcie vo vysokoškolskej výučbe i mimo nej a taktiež rozvoj manažérskych zručností vysokoškolských učiteľov.

Garantom práce sekcie vysokoškolskej pedagogiky by sa stala Katedra pedagogiky FF UCM v Trnave, ktorá v oblasti vysokoškolskej pedagogiky úzko spolupracuje s Ústavom výskumu a rozvoje školství Karlovej univerzity v Prahe. Po jej založení si sekcia zatiaľ spomedzi členov katedry zvolí vedúceho sekcie.

Čestným predsedom sekcie by sa stal pán prof. PhDr. Rudolf Štepanovič, DrSc., ktorý sa nielen v minulosti, ale i v súčasnosti zaslúžil o rozvoj vysokoškolskej pedagogiky na Slovensku.

Cieľom práce sekcie vysokoškolskej pedagogiky bude prostredníctvom zvolených úloh rozvíjať vysokoškolskú pedagogiku, a prispievať tak ku skvalitňovaniu realizácie výchovno-vzdelávacieho procesu vysokých škôl a univerzít na Slovensku.

PhDr. M. Sirotová, PhD
KP FF UCM v Trnave

Sociálna pedagogika a sociálna práca – pretrvávajúce reflexie.

Univ.prof. Peter Ondrejko, UKF Nitra

Spoločensky nežiaduce javy predstavujú najvýznamnejší prvok existencie sociálnej práce i sociálnej pedagogiky. Ich vznik bol motivovaný odjakživa nevyhnutnosťou pomáhať tým, ktorí pomoc potrebujú, ktorí sa bez cudzej pomoci (v akejkoľvek podobe, vrátane pomoci k svojpomoci) nedokážu o seba postarať, ocitávajú sa v sociálnej situácii (či už vlastnou vinou alebo bez nej), z ktorej nejestvuje východisko, alebo toto východisko treba hľadať a presadzovať. Počiatky spočívajú v dobročinnosti, datovanej až do staroveku, v stredovekej a novovekej charite, až do prerastania do formy sociálnej politiky štátu, regiónu, samosprávy i náboženských i mimovládnych organizácií. Na dobrej úrovni je charakterizovaný tento vývoj v u nás bežne dostupných dielach Matouška a kol.(2001), osobitne však v prvom slovenskom súbornom diele o sociálnej práci Tokárovej a kol.(2003) a v oblasti sociálnej pedagogiky v dielach Krausa a Hroncovej (2007) a Bakošovej (2008) a Ondrejko (2009).

Približne od začiatku 90-tych rokov minulého storočia sa začína používať v nemecky hovoriacich krajinách, ale aj v Holandsku a v Škandinávii termín **sociálna práca** ako nadradený pojem príp. ako hromadný pojem (kolektívum), pod ktorý patrí aj pôvodný obsah tradičnej **sociálnej pedagogiky**¹. Označenie „Socialna pedagogika“ ako celkom samostatná disciplína tu prakticky už ani nejestvuje, je subsumovaná pod pojmom sociálna práca (Sozialarbeit/Sozialpädagogik) a takto sa aj študuje s ukončením ako bakalár (Bachelor) a magister (Master). Na niektorých

¹ Termín sociálna pedagogika dochádza od Friedricha [Adolpha Diesterwega](#) (1790-1866), ktorý ovplyvnený Pestalozzim koncipoval pedagogické, terapeutické a poradenské služby v sociálnej sfére vo vzťahu k spoločensky znevýhodneným alebo osobnostne handicapovaným jednotlivcom, s cieľom umožniť im samostatné zvládnutie svojho života a ich integrácie do spoločnosti.

univerzitách sa sociálna pedagogika študuje ako sociálny manažment (napr. Univerzita Jena, FHM Bielefeld). Vo Švajčiarsku obsahuje pojem sociálna práca navyše ešte i odbor u nás zriedka používanej *sociokultúrnej animácie*². Sociálna práca je považovaná za prakticky orientovanú vednú disciplínu (Handlungswissenschaft), a tým aj ako profesiu, ako vednú disciplínu (pedagogiky), ale aj odbor výučby a výskumu. Cieľom sociálnej práce je zmiernenie alebo odstránenie *sociálnych problémov* a podpora účasti na živote spoločnosti. Stáva sa súčasne aj formou praktizovanej *sociálnej politiky*, ktorá však spočíva na osobitných vlastných výskumoch. Veda o sociálnej práci (Sozialarbeitswissenschaft), ako často býva nazývaná teória sociálnej práce a jej tvorba, považuje za svoj predmet prax a teóriu *sociálna*, ako aj metódy interakcie v sociálnom poli. Tým sa stáva sociálna práca aplikovanou vednou disciplínou (sociálnej) pedagogiky. Až v r. 2004 pristupujú sociálni

² Sociokultúrna animácia (alebo skrátené sociokultúra) je označenie činností, ktoré sa zaoberajú sociálnym projektovaním práce s ľuďmi. Práca s ľuďmi je chápaná ako práca s jednotlivcom, alebo skupinou. Metóda sa uskutočňuje prostredníctvom špeciálne pripravovaných sociálnych pracovníkov. Jednotlivci sú zosieťovaní a súčasne (prostredníctvom sietí) vykonávajú spoločné aktivity vzhľadom na individuálne záujmy a schopnosti. Zohľadňuje sa individualita a osobnosť a posilňujú sa pocity spolupatričnosti. Ťažisko je kladené na sociálne a kultúrne kompetencie tých, ktorých vývoj je predmetom projektu. Projekt je sprevádzaný profesionálnym pozorovaním a prípadným korigovaním. Nesprávne ponímanie animácie spočíva v metóde, ktorá sa zameriava na samoučinnosť skúseností klientov. Ako sociokultúrna animácia bývajú označované tak práca ako aj metóda. Sociokultúrni animátori rozvíjajú sociálne siete, kultúrne aktivity, ako aj politické aktivity ľudí rôzneho veku, prevažne vo voľnom čase. Samotný pojem má svoj pôvod vo Francúzsku, ktorý sa zaužíval v rokoch 1950 až 1965. V nemecky hovoriacich krajinách sa uvedené činnosti označujú častejšie ako pedagogika voľného času, pomoc mládeži ([Jugendhilfe](#)) a verejnoprospešná práca ([Gemeinwesenarbeit](#)). V procese Bologneskej reformy vysokoškolského štúdia pristupuje ešte i ponímanie sociokultúrnej animácie ako kontinuálneho pendantu k anglo-americkému komunitnému rozvoju (Community Development).

pedagógovia univerzít a vysokých škôl v SRN k odporúčaniam, zaviesť štúdium pedagogiky so špecializáciou sociálna pedagogika/sociálna práca.³

V USA jestvuje odlišný prístup, s ťažiskom na riešenie sociálnych problémov podľa ich obsahu v jednotlivých odvetviach národného hospodárstva a verejného života. Kritériom sa stávajú nie metódy, ale inštitúcie, v ktorých sa sociálna práca (*Social Work*) organizuje:

<i>American Association of Social Workers</i>	Rok založenia	Počet členov (r.1951)
American Association of Medical Social Workers	1918	2.254
National Association of School Social Workers	1919	635
American Association of Social Workers	1921	12.492
American Association of Psychiatric Social Workers	1926	1.646
American Association of Group Workers	1936	1.902

Zdroj: American Association of Social Workers (Cohen, N.S., 1958, s. 367)

³ Empfehlungen der Kommission Sozialpädagogik der Deutschen Gesellschaft für Erziehungswissenschaft zur Verankerung sozialpädagogischer Curricula in konsekutiven BA-/MA-Studiengängen an Universitäten - Empfehlung zur Etablierung einer sozialpädagogischen Qualifizierung im Rahmen von erziehungswissenschaftlichen Hauptfachstudiengängen und Lehramtsstudiengängen

Chceme sa vyhnúť početným definíciám predmetu sociálnej práce, raz ako sociálnej pomoci, sociálnej služby alebo riešenia sociálnych problémov, ako i definíciám sociálnej práce ako akademickej príp. vedeckej disciplíny. Pokladáme za dôležité zdôrazniť predovšetkým europeizáciu sociálnej práce, vzhľadom na európsku tradíciu, európske podmienky a európske problémy, v zmysle baumanovskej „glokalizácie“ (spojenie globalizácie a európskej lokalizácie). Úsilie o vytvorenie priestoru pre o vybudovanie konkurencieschopného priestoru v Európe ako súčasť sveta a globálnej spoločnosti núti sociálnu prax chtiac-nechtiac k reflexii svojej situácie, koncepcii sociálnej práce v krajinách Európy ako i prijatých stratégií. Táto reflexia musí postupovať ruka v ruke s inováciou obsahu sociálnej pedagogiky a ich vzájomného dialógu, ako jedna z veľkých tém pedagogiky..

Literatúra

- Bakošová, Z.: Sociálna pedagogika ako životná pomoc. UK, Filozofická fakulta 2008
 Kraus, B.: Základy sociálnej pedagogiky. Praha: Portál 2008
 Kraus, B., Hroncová, J. a kol.: Sociálna patológia. Hradec Králové: Gaudeamus 2007
 Matoušek, O. et.al.: Základy sociálnej práce. Praha: Portál, 2001
 Ondrejko, P. a kol.: Sociálna patológia. Bratislava: VEDA 2009
 Tokárová, A. et. al.: Kapitoly z dejín, teórie a metodiky sociálnej práce. Prešov: FF PU. 2003

Európska sieť expertov v oblasti výskumu mládeže

*Alžbeta Brozmanová Gregorová
 Katedra sociálnej práce Pedagogická fakulta UMB
 v Banskej Bystrici*

Problematika mládeže a mládežníckej politiky patrí v rámci európskeho priestoru medzi prioritné témy. Dôkazom toho je aj skutočnosť, že za posledných desať rokov sa v tejto oblasti rozvinula úzka spolupráca medzi Radou Európy a Európskou komisiou. V roku 1998 vzniklo v oblasti mládeže medzi týmito dvoma inštitúciami strategické Partnerstvo. Partnerstvo má tri základné piliere: vzdelávacie aktivity pre oblasť

mládeže, výskum v oblasti mládeže a mládežnícka politika. Spoločné ciele Partnerstva sú sústredené do štyroch oblastí:

1. občianstvo, participácia, vzdelávanie v oblasti ľudských práv a interkultúrny dialóg;
2. sociálna kohézia, inklúzia a rovnaké príležitosti;
3. uznávanie, kvalita a viditeľnosť práce s mládežou a vzdelávania v oblasti práce s mládežou;
4. lepšie porozumenie a znalosti o mládeži a rozvoj mládežníckej politiky.

Partnerstvo od roku 2003 koordinuje aj Európsku sieť expertov v oblasti výskumu mládeže (European Network of Experts on Youth Research), ktorá bola založená Radou Európy v roku 1993.

Európsku sieť expertov v oblasti výskumu mládeže tvoria reprezentanti a reprezentantky členských štátov Rady Európy a signatárov Kultúrnej konvencie. Členovia a členky siete sú nominovaní/nominované národnými ministerstvami zodpovednými za problematiku mládeže. Členovia a členky siete sa stretávajú každoročne, aby si vymenili informácie o poslednom rozvoji výskumu mládeže v ich krajinách a v rámci medzinárodných projektov, do ktorých sú začlenení/začlenené. Dostávajú aktuálne informácie o iniciatívach Rady Európy a Európskej komisie v oblasti výskumu mládeže a mládežníckej politiky a diskutujú o ďalšom rozvoji a plánovaných aktivitách v oblasti výskumu mládeže v rámci Partnerstva. Medzi výročnými stretnutiami zohráva Sieť úlohu konzultačného orgánu pre Partnerstvo v záležitostiach týkajúcich sa výskumu mládeže.

V rámci veľmi inšpiratívnej časti stretnutia boli navrhnuté členkami a členkami siete výskumné témy, ktorým by bolo potrebné venovať v budúcnosti pozornosť. Z týchto tém boli podrobenejšie diskutované otázky pre oblasť výskumu mládeže v rámci rodinnej politiky, ako napríklad:

- alternatívne životné štýly a rodiny;
- odkladanie rodičovstva;
- medzigeneračné vzťahy;
- tehotenstvá teenageriek;
- rekonštruované rodiny
- jazykové kompetencie rodičov imigrantov;
- rozvedení rodičia a ich deti;
- mladí ľudia ako príspevok k príjmom domácností
- veľkopočetné rodiny a štátna podpora a iné.

Viac informácií o aktivitách Európskej siete expertov v oblasti výskumu mládeže i ďalších aktivitách týkajúcich sa mládeže a mládežníckej politiky je možné získať na stránke www.youth-partnership.net.

M.A. Európske štúdiá mládeže

http://www.youth-partnership.net/youthpartnership/about/MA_prese-ntation.html

Cieľom tejto iniciatívy je vytvoriť *jedinečný magisterský stupeň štúdia Bologna 120 ECTS* v Európskych štúdiách mládeže, ktorý bude koncepcne medzinárodný a interkultúrny a *ktorý prepojí teóriu, politiku a prax v rámci mládeže.*

Fakulta a študenti budú fungovať ako *virtuálna medzinárodná postgraduálna vysoká škola* a skĺbia moduly elektronickej výučby, rezidenčné semináre pre všetkých a štruktúrovanú mobilitu. Všetci študenti (30) stravia jeden semester v inej krajine a zúčastnia sa na živote autentickej medzinárodnej pracujúcej a študujúcej komunity.

Pri začatí štúdia (od jesene 2011) konzorcium predpokladá, že *minimálne dve partnerské univerzity zaistia*, že registrovaní študenti MA EYS obdržia akreditáciu *M.A.* 11 univerzít konzorcium podporuje 11 ďalších partnerov, ktorí poskytujú doplňujúcu expertízu. Konzorcium je dobre geograficky a kultúrne vyvážené. Jeho členovia pracujú na univerzitách s výraznou regionálnou identitou.

Projekt sa týka niekoľkých prioritných potrieb špecifikovaných na postupných konferenciách európskych ministrov mládeže, konferenciách predsedníctva EÚ o otázkach mládeže a príslušnými postupmi a krokmi EÚ. MA EYS zvýši *kvalitu vzdelania a praxe* európskej mládeže; rozšíri schopnosť všetkých odborníkov na mládež *pracovať v nadnárodnom a interkultúrnom kontexte*; prispeje k porozumeniu založenom na overených poznatkoch a dialógu medzi výskumom, politikou a praxou v štúdiách mládeže a s mládežou súvisiace sociálne profesie v Európe, čím úplne posilňuje *integráciu a participáciu mladých ľudí v spoločnosti.*

Projekt získal grant ERASMUS na rozpracovanie kurikula v roku 2009-2010. Prvé stretnutie sa uskutočnilo na Univerzite v Innsbrucku (október 2009) aj za účasti partnerov zo SR.

Prof.L.Macháček, KP FF UCM v Trnave

Novinky z EERA a WERA

The Annual General Assembly 2009 has elected two new office bearers for EERA.

Prof. Lejf Moos will follow Prof. Ingrid Gogolin as President of EERA; Prof. Theo Wubbels will take over the role as treasurer from Prof. Wim Jochems.

Lejf Moos is Professor, DPU-AU and NTNU (The Danish School of Education, Aarhus University and the Norwegian University of Science and Technology, Trondheim). From 2003 until 2009 he has been representing the Nordic Educational Research Association, NERA, of which he was also the President. He has established and for some years chaired Networks of Educational Research in both NERA and EERA.

Theo Wubbels is Professor of Education, Associate Dean of the Faculty of Social and Behavioural Sciences and Dean of the Graduate School for Social and Behavioural Sciences at Utrecht University, the Netherlands. From 2008 he is president of the Netherlands Educational Research Association.

EERA Support for networks

EERA Council has now agreed to financially sponsor activities initiated by Networks. This proposal outlines the kind of initiatives Council will support. Application procedures and guidance on the decision making process have been provided. The process will ensure that both Networks and Council have transparent operational and coordinated criteria.

A maximum sum per project has been fixed at 5000 Euro by the Council. Applications should be submitted to Council one month prior to Council meetings taking place (January, June and September). The EERA Council will examine in detail each application presented ensuring that all requests are within budget. The Council will then prioritise its approval and provide feedback on applications received.

Formulár na žiadosť a iné informácie nájdete na <http://www.eera-ecer.eu/>

Výročná konferencia EERA má tému a termín

ECER 2010: Education and Cultural Change

World Education Research Association

www.wera.info.org; wera@aera.net

World Education Research Association Established To Advance Scholarship and Internationalize Education Research

WASHINGTON, DC, September 14, 2009—The World Education Research Association (WERA) has announced plans for its inaugural meetings to be held in late September 2009. WERA is a non-profit, non-governmental association of national, regional, and international specialty associations established for scientific and scholarly purposes. Member associations seek to address such issues as building capacity and interest in education research, advancing education research policies and practices, and promoting the use and application of education research around the world. WERA aims to undertake initiatives that are global in nature and thus transcend what any one association can accomplish in its own country, region, or area of specialization.

EERA is a founding member of WERA. WERA was officially established by 24 national, regional, and international specialty education research associations meeting in San Diego, California on April 18, 2009. During May 2009, the founding members of WERA also elected Ingrid Gogolin as Interim President of WERA, and Felice Levine as Interim Secretary General of WERA to lead the new association in its transition to formal organizational status.

I. Gogolin, Professor of Education at Hamburg University, Germany is Immediate Past President of the European Educational Research Association (EERA). Levine is Executive Director of the American Educational Research Association in Washington. Both have been involved in the development of WERA for the past two years. With WERA's official launch and election of its two top leaders, the new WERA Council will hold its first meeting September 26-27, 2009 in Vienna. Currently, 25 national, regional, and international specialty research associations are founding members of WERA. These Associations represent more than 60,000 researchers around the world. Associations that have attended at least one of the international meetings from 2007 to 2009 and officially voted support were eligible to become founding members. The planning process involved the development of a three year program plan that will help guide the first WERA Council. A primary ongoing commitment of WERA will be outreach to new associations and groups of education research scholars in countries or regions without associations.

For further information on WERA, see www.weraonline.org or contact wera@aera.net.

Spravodaj SPaS 16 ročník VIII.
Vydavateľ: Slovenská pedagogická spoločnosť pri SAV. Technická redakcia PAMA, Bratislava. Príspevky neprešli jazykovou úpravou.